

Veilig werken...

Veel boomverzorgers werken met klimmateriaal, ook als het gebruik van een ladder is toegestaan. Het bestijgen van een ladder is ergonomisch en fysiek vaak een betere keuze! Ook hier staat veiligheid voorop. Dit artikel in de serie 'Veilig werken' geeft je zicht op de risico's van ladders en op je mogelijkheden om die risico's te beperken.

IVONNE SMIT, ADFONTES COMMUNICATIE, IN SAMENWERKING MET LARS RODRIQUES EN WIM DIEPEVEEN, LEDEN VEILIGHEIDSCOMMISSIE VHG VAKGROEP BOOMVERZORGING

Risico's

De boomverzorger gaat het gevecht met de zwaartekracht geregeld aan. De ladder is vaak praktischer en minder belastend in het gebruik dan klimmateriaal. Jezelf omhoog hijzen vergt veel van het lichaam en beïnvloedt je conditie tijdens het werk. Natuurlijk is het ook bij laddergebruik belangrijk om op veiligheid te letten. Als er ongelukken gebeuren met ladders, is slecht materiaal een enkele keer de doorslaggevende factor. Zoals wel vaker, gaat het doorgaans om een samenspel van factoren: ladder, boomverzorger en omgeving.

Om te beginnen de ladder zelf. Deze kan onveilig worden als gevolg van vervuiling, slijtage, beschadiging of overbelasting. Ook kleine gebreken blijken soms gevaarlijk te zijn! Het transport op de aanhanger of het autodak komt de ladder niet altijd ongeschonden door. Vallend hout of gereedschappen kunnen de veiligheid van de ladder ondermijnen. Denk ook aan materiaal dat in aanraking komt met stoffen die het aluminium aantasten, zoals stoffen in kunstmest.

Dan de boomverzorger. Hoeveel vaklieden zouden de gebruiksaanwijzing van hun ladder lezen? Sommigen voeren de werkzaamheden uit terwijl ze vermoeid of niet fit zijn. Zelfs al staat de ladder stabiel; je kunt in een fractie van een seconde je evenwicht verliezen of iets ongecontroleerd laten vallen. Denk hierbij ook aan het gewicht van gereedschappen en afgezaagde takken. Onverwachte omstandigheden leiden je af. Of je gebruikt een ladder die niet geschikt is voor de desbetreffende klus.

Ten slotte de directe omgeving. Bij een onverharde of gladde ondergrond op de werkplek zakt of glijdt de ladder mogelijk weg. Verschuiving aan de bovenzijde van de ladder kan ernstige gevolgen hebben. Verder moeten we ons realiseren, dat een boom beweegt als gevolg van wind of snoeiwerkzaamheden. Ladders kunnen glad worden door het weer. Mensen, dieren en gebouwen in de directe omgeving kunnen schade oplopen als we onverantwoord met ladders werken.

Taakrisicoanalyse (TRA) Veilig werken vanaf een ladder

Gevaar

Valgevaar
bijvoorbeeld door onjuiste ladderopstelling of vallend hout

Beheersmaatregelen

- Zorg dat de ladder onder een goede hoek staat
- Zorg dat de ladder stabiel is opgesteld
- Veranker jezelf aan de boom
- Laat geen materiaal tegen de ladder vallen
- Laat klimwerkzaamheden alleen uitvoeren door hiervoor opgeleide personen
- Laat ladder jaarlijks keuren/inspecteren; gebruik geen beschadigde ladder

Mechanische inwerking
bijvoorbeeld vallende voorwerpen, ongecontroleerd vrijkomen van houtspanning, klemmen, indringen splinters, schaven, stoten

- Juiste inschatting en zaagtechniek
- Verwijder dood hout direct
- Zorg dat werklocatie afgebakend is en maak afspraken over laten vallen en opruimen van gezaagd hout
- Draag de juiste persoonlijke beschermingsmiddelen

De hierboven genoemde punten vormen onderdelen van de TRA, opgenomen in de Richtlijn Veilig Werken in de Boomverzorging.

Als boomverzorger mag je in beginsel niet op de ladder werken

vanaf een ladder

Beheersmaatregelen

De Europese richtlijn voor het werken met ladders is in 2004 opgenomen in de Nederlandse Arbowet. Raadpleeg de Richtlijn Veilig Werken in de Boomverzorging, die een en ander vanuit de dagelijkse werkpraktijk benadert. Genoemd boekje bevat ook een handig beslissingsschema voor veilig werken op hoogte.

Als boomverzorger mag je in beginsel niet op de ladder werken! In grote lijnen is de ladder als werkplek alleen toegestaan, als de inzet van een ander arbeidsmiddel onmogelijk, (financieel) niet redelijk of nog onveiliger is. De verantwoordelijkheid voor de keuze van het arbeidsmiddel ligt bij de werkgever. Bij de keuze voor een ladder moet hij onder meer letten op stahoogte, totale statijd, kracht (duwen en trekken) en reikwijdte (armlengte).

Voor alles geldt: bereid de werkzaamheden goed voor. Welke handelingen moet je verrichten en wat zijn de bijbehorende risico's? Bij aanvang ga je nog eens

de situatie na; er kunnen omstandigheden veranderd zijn.

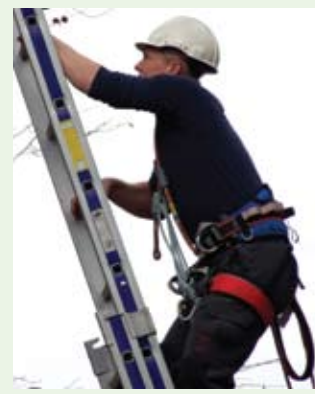
Gebruik goed en jaarlijks gekeurd materiaal dat past bij de klus. Tja, en verdiep je in de gebruiksaanwijzing, al kost dit tijd. Het is belangrijk de ladder schoon en onbeschadigd te houden. Eventuele gebreken kan je melden bij degene die verantwoordelijk is voor het materiaal.

Vanzelfsprekend zorg je voor een veilige opstelling. Maak een onefen of gladde ondergrond stabiel. De juiste opstelling heeft een hoek van 75 graden. Borg de ladder aan de bovenzijde. Schuif bijvoorbeeld het bovenste ladderdeel om een tak heen.

Valbescherming biedt extra zekerheid. Het is verstandig, zo min mogelijk materialen en gereedschappen mee te nemen. Je kunt ze met een hijsmiddel omhoog halen. Eventueel laat je het snoeihout gecontroleerd naar beneden gaan via een lijn.

In de **Richtlijn Veilig Werken in de Boomverzorging** staan veertig taakrisicoanalyses met een uitwerking van de belangrijkste en meest voorkomende werkzaamheden in de boomverzorging. Het boekje is verkrijgbaar voor € 15 via verkoop@poelbosbouw.nl

Suggesties over een specifieke taakrisicoanalyse of over de Richtlijn Veilig Werken in de Boomverzorging zijn welkom bij info@richtlijnboomverzorging.nl

Kruinkrabber #9

Verdikkingen?

Deze schijven zijn afkomstig van bomen in Nieuwegein. Waardoor zijn deze opvallende verdikkingen ontstaan?

Ingestuurd door Henry Kuppen

Elke boomverzorger kent het wel, zo'n situatie waarbij je denkt: 'Wat is hier aan de hand?' In elke aflevering van Bomen wordt zo'n hersenkraker geplaatst. Het antwoord kun je vinden op de website van de KPB: www.kpb-isa.nl Heb je ook zo'n situatie bij de hand gehad, mail je foto met vraag en antwoord aan de redactie: vakblad@kpb-isa.nl